

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/137/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110232181
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8110232181.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa Ing. F. F. - A. M. A., bytom Q. XX, V. V. IČO: 37 259 067, zastúpený právnym zástupcom Mgr. Viliamom Čobirkom, advokátom, AK Čapajevova 29, 080 01 Prešov, proti odporcovi F. V., trvale bytom Q. č. X, prechodne bytom V. č. X, XXX XX A., zastúpený právnym zástupcom JUDr. Petrom Ličákom, advokátom, Záhradná 19/468, 082 12 Kapušany, o zaplatenie 5.808,94 Eur s prísl., o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 12C/249/2010-98 zo dňa 28.06.2012 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietla a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 5.476,99 Eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.476,99 Eur od 27.01.2011 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi 88,58 % vzniknutých trov konania, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 5.808,94 Eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 13.09.2010 do zaplatenia a náhrady trov konania z dôvodu, že v mesiaci apríl 2008 uzavrel s odporcom nepomenovanú zmluvu, predmetom ktorej bola zámena vozidiel, na základe ktorej odporca ako vlastník osobného motorového vozidla zn. Renault Scenic 1,9 DCI, EČ: PO 246 CU, rok výroby 2001 vystavil splnomocnenie pre budúceho kupujúceho, ktorého sa zaviazal zabezpečiť navrhovateľ na všetky úkony spojené so zmenou evidencie vlastníka vozidla na príslušnom dopravnom inšpektoráte. Na základe vystaveného splnomocnenia od držiteľa motorového vozidla Škoda Octavia Combi 1,9 TDI, bielej farby, EČ : KE 853 OB K. G. prevzal odporca predmetné motorové vozidlo, došlo tým k zámene motorových vozidiel za sumu 165.000 Sk. Keďže motorové vozidlo zn. Renault bolo odovzdané polícii z dôvodu, že bolo zistené prelakovanie časti motorového vozidla a z dôvodu, že došlo k manipulácii s číslom karosérie, pričom označené číslo patrilo inému motorovému vozidlu zn. Renault Scenic, vyrobené v roku 1996. Navrhovateľ od tejto zmluvy odstúpil, a preto žiadal vrátiť peňažný ekvivalent v hodnote motorového vozidla Škoda Octavia Combi vo výške 165.000 Sk a 10.000 Sk z titulu opráv, teda spolu 5.808,94 Eur.

Prvostupňový súd zistil, že skutočne došlo k uzatvoreniu tejto zmluvy, avšak pán Z. v marci 2008 navštívil autobazár navrhovateľa a prejavil záujem o osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia. Namiesto finančného ekvivalentu prenechal mu motorové vozidlo zn. Renault Scenic 1,9 DCI. Ďalej bolo zistené, že pán Z. pri komunikácii so žalobcom tvrdil, že motorové vozidlo je „napísané na jeho švagra F. V.“. Neskôr mu doniesol aj splnomocnenie odporcu na vykonanie zmien v evidencii k vozidlu, pričom podpis odporcu bol aj overený. Neskôr bolo navrhovateľom zistené, že je menená farba motorového vozidla zn.

Renault Scenic a menené aj VIN číslo. Navrhovateľ telefonicky kontaktoval pána Z., ktorý oznámil, že vec prerokuje so svojim švagrom a neskôr mu oznámil, aby si navrhovateľ tento problém riešil sám.

Navrhovateľ spáchanie tohto činu oznámil na OR PZ s tým, že bolo zistené, že motorové vozidlo bolo odcudzené, o čom bolo vedené aj vyšetrovanie pre trestný čin krádeže Okresným riaditeľstvom policajného zboru, Úradom justičnej a kriminálnej polície v Banskej Bystrici. Okrem toho bolo vedené trestné stíhanie pre pozmenenie identifikačných znakov sporného motorového vozidla.

Ďalej prvostupňový súd zistil, že motorové vozidlo zn. Renault kúpil v roku 2007 odporca spolu so svojim švagrom P. Z. a svokrou M. Z. v autobazáre v X., pričom následne pretože svokra M. Z. nemala k dispozícii všetky potrebné doklady, motorové vozidlo bolo zaregistrované na polícii na meno odporcu.

Ďalej bolo zistené, že svedok P. Z. navštívil autobazár navrhovateľa, kde zrealizoval výmenu osobného motorového vozidla zn. Renault za osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia bez doplatkov.

Prvostupňový súd posúdil vzťah podľa § 451 ods. 1, 2 OZ a § 456 a § 123 Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že zmluva uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom, ktorá bola zámennou zmluvou ohľadom hnuteľnej veci - motorového vozidla je absolútne neplatná, pretože takúto zmluvu môže uzatvoriť len vlastník veci, ktorý je oprávnený s vecou takto disponovať a odporca vystupoval ako vlastník a prevádzkovateľ motorového vozidla aj prostredníctvom svojho švagra a vo svojom mene toto vozidlo predával navrhovateľovi za protihodnotu iného motorového vozidla Škoda Octavia, pričom nebol vlastníkom motorového vozidla Renault Scenic. O tom, že odporca nenadobudol vlastnícke právo k uvedenému vozidlu svedčia aj skutočnosti uvedené v spise Okresného riaditeľstva PZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície ČVS: ORP-342/OEK-PO-2009. Odporca sa bránil tým, že v skutočnosti bolo osobné motorové vozidlo zn. Renault Scenic zakúpené pre M. Z., motorové vozidlo bolo len evidované na odporcu.

Zmluvu, ktorú predložil odporca na základe ktorej mal prediť toto motorové vozidlo dňa 03.12.2007 pani Z. prvostupňový súd spochybnil, keď bola predložená až po druhom pojednávaní a na obsah zmluvy neupozornil P. Z. navrhovateľa. Okrem toho bola predložená aj zámenná zmluva uzatvorená medzi odporcom a pani Z. ohľadne osobného motorového vozidla Octavia a motorového vozidla Peugeot, na ktorú taktiež prvostupňový súd neprihliadol, pričom skonštatoval, že odporca nikdy nenadobudol vlastnícke právo k vozidlu zn. Renault Scenic a preto nemohol ďalej ani odpredať toto motorové vozidlo, resp. zameniť.

Preto ho súd zaviazal na zaplatenie sumy zodpovedajúcej bezdôvodnému obohateniu vo výške hodnoty motorového vozidla Škoda Octava Combi, za ktorú bolo motorové vozidlo Renault Scenic zamenené, t. j. 165.000 Sk, teda 5.476,99 Eur.

Prvostupňový súd sa zaoberal aj otázkou vzájomnej povinnosti vrátiť si plnenia podľa neplatnej zmluvy podľa § 457 OZ. Dospel k záveru, že v konkrétnom prípade nebolo možné viazať vrátenie kúpnej ceny na vydanie tohto vozidla, pretože odporca nebol vlastníkom tohto vozidla. Navrhovateľ vydal motorové vozidlo orgánom činným v trestnom konaní. Odporca prevzal od navrhovateľa ako protihodnotu motorového vozidla Škoda Octavia podľa dohody v hodnote 165.000 Sk, čím sa obohatil na úkor navrhovateľa.

Odporca je aktívne legitimovaný, má právo domáhať sa svojich finančných prostriedkov v sume 165.000 Sk (prvostupňový súd nesprávne uviedol 169.000 Sk), u toho, komu ich poskytol za motorové vozidlo Renault Scenic.

Súd zamietol návrh na úhradu 10.000 Sk, t. j. 331,93 Eur z titulu investície do opravy karosérie motorového vozidla Škoda Octavia, pretože investícia mala byť zahrnutá v dohodnutej cene zamieňaného motorového vozidla.

Prvostupňový súd návrhy na doplnenie dokazovania ohľadne ceny motorového vozidla Škoda Octavia zamietol, pretože je zjavné, že to bolo už odporcom alebo inými osobami užívané a nebola sporná dohoda o tejto cene ako finančného ekvivalentu pri uzatváraní zámenej zmluvy, ktorá bola neplatná, čo vyšlo najavo neskôr.

Úroky z omeškania prvostupňový súd posúdil podľa § 517 ods. 1 OZ, § 121 ods. 3 OZ a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Priznal úspešnému navrhovateľovi aj nárok na náhradu úrokov z omeškania s tým, že navrhovateľ nepreukázal, že došlo k požiadaniu úhrady žalovanej sumy skôr, za kvalifikované požiadanie súd požadoval deň po doručení návrhu odporcovi, a to odo dňa 27.01.2011. Preto v časti zamietol aj návrh na uplatnenie úrokov z omeškania od 19.03.2010.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 2 O. s. p. s tým, že čiastočný úspech vo veci na strane navrhovateľa zakladá nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania podľa úspechu a neúspechu. Pomer úspechu a neúspechu predstavuje 94,29 % úspechu k 5,71 % neúspechu, pričom pomer predstavuje 88,58 %. To potom bude pomerom priznanej náhrady trov konania odporcom, o ktorom neskoršom rozhodnutí môže súd rozhodnúť podľa § 151 ods. 7 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca okrem výroku, ktorým v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Namietal pasívnu legitimáciu odporcu. Uviedol, že tento nie je vlastníkom motorového vozidla zn. Renault Scenic, pričom poukázal na vykonané dokazovanie pred prvostupňovým súdom. Zápisy o evidencii o vozidle na polícii nemôžu slúžiť ako dôkaz o tom, že odporca bol vlastníkom uvedeného motorového vozidla v čase uzatvorenia zámennej zmluvy s navrhovateľom v marci 2008, pričom odporca preukázal, že previedol vlastníctvo na základe kúpnej zmluvy zo dňa 03.12.2007 na M. Z.. Zápis vlastníctva v evidencii vozidiel má iba evidenčný význam a odporca vysvetlil, prečo k zápisu novej vlastníčky do evidencie vozidiel nedošlo. Poukázal na to, že plnomocenstvo, ktoré bolo určené na prepis motorového vozidla nie je platné plnomocenstvo v zmysle Občianskeho zákonníka. Prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil výpoveď odporcu a na základe nesprávne vyhodnotenej výpovede odporcu dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd nemôže výpoveď odporcu použiť ako dôkaz o tom, že bolo vlastníkom motorového vozidla Renault Scenic v čase uzatvorenia zámennej zmluvy s navrhovateľom v marci 2008. Výpoveď odporcu potvrdzuje opak.

Namietal hodnotenie súdu prvého stupňa zmluvy zo dňa 03.12.2007 (kúpna zmluva uzatvorená medzi odporcom a pani Z.) ako nevierohodnou. Rozhodnutie súdu prvého stupňa v tomto rozsahu je nepreskúmateľné.

Plnomocenstvo, ktoré súd konštatoval, že udelil odporca pánovi Z. dňa 26.03.2008 bolo plnomocenstvo určené len na odhlásenie motorového vozidla zn. Renault Scenic z evidencie vozidiel. Na výmenu motorového vozidla zn. Renault Scenic s navrhovateľom splnomocnila P. Z. pani M. Z. ako vlastníčka motorového vozidla zn. Renault Scenic. Plnomocenstvo na doručiteľa podpísané odporcom dňa 26.03.2008 bolo podpísané odporcom až 2-3 dni po výmene motorového vozidla, teda neexistovalo, nebolo vyhotovené už v čase uzavretia predmetnej zámennej zmluvy s navrhovateľom. Nejedná sa o platné plnomocenstvo, pretože nie je vyplnené, chýba údaj o motorovom vozidle, ktorého odhlásenia sa malo týkať. Nie je uvedené ani meno pána Z..

Odporca ďalej namietal výšku bezdôvodného obohatenia vo výške 165.000 Sk, teda 5.476,99 Eur, keď tvrdil, že súd vychádzal z hodnoty Škody Octavia v čase uzatvorenia zámennej zmluvy, avšak toto motorové vozidlo bolo v dezolátnom stave a jej reálna hodnota v čase uzatvorenia zámennej zmluvy bola 98.000 Sk.

Ďalej odporca spochybnil aktívnu legitimáciu navrhovateľa, keď existujú vážne pochybnosti, kto bol vlastníkom motorového vozidla Škoda Octavia.

Prvostupňový súd ďalej nevykonal dôkazy, a to nevypočul M. Z. a svedkov, ktorí boli prítomní pri podpise kúpnej zmluvy zo dňa 03.12.2007, neoveril si výšku bezdôvodného obohatenia.

Preto žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil a žalobu zamietol, alebo aby rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si trovy právneho zastúpenia za celé konanie, prvostupňového aj odvolacieho konania, ktoré vyčísli na výzvu súdu.

K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý uviedol, že s tvrdeniami uvedenými v odvolaní nesúhlasí, má za to, že prvostupňový súd vo veci úplne zistil skutkový stav, na základe

vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O. s. p. preskúmal napadnuté výroky rozsudku súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré im predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p., vo veci nariadil verejné vyhlásenie rozhodnutia, ktoré bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu dňa 30.10.2012 na základe čoho dospel k záveru, že prvostupňový súd vzhľadom na rozsah odvolacích námietok nedostatočne zistil skutkový stav, v dôsledku čoho vec aj nesprávne právne posúdil.

Preto odvolací súd napadnutý rozsudok, okrem výroku o zamietnutí časti nároku, zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 611 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o kúpnej zmluve sa primerane použijú aj na zmluvu, podľa ktorej si zmluvné strany vymieňajú vec za vec a to tak, že každá zo strán sa považuje ohľadne veci, ktorú výmenou dáva za predávajúcu stranu a ohľadne veci, ktorú výmenu prijíma za kupujúcu stranu.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že zámenná zmluva je dvojstranne zaväzujúca zmluva, ktorou si zmluvné strany zamieňajú veci. Ide svojou povahou o synalagmatický záväzkový právny vzťah, ktorého účelom je prevod vlastníctva. Touto zámennou zmluvou sa účastníci vzájomne zaväzujú, že si odovzdajú do vlastníctva každý druhému určitý predmet zámeny a že prevezmú od neho do svojho vlastníctva iný určitý predmet zámeny. Táto zámenná zmluva sa riadi ustanoveniami o kúpnej zmluve primerane.

Zámenná zmluva nie je formálnou zmluvou, nemusí mať písomnú podobu.

Podľa toho, čo zistil prvostupňový súd, odporca neuzatvoril s navrhovateľom platne zámennú zmluvu, pretože nebolo zistené, že bol vlastníkom motorového vozidla, ktoré mal odovzdať navrhovateľovi, teda motorového vozidla zn. Renault Megan Scenic. Ide o motorové vozidlo 1,9 DCI, EČ: PO 246 CU. Preto prvostupňový súd vyhodnotil túto zámennú zmluvu s poukazom na ust. § 123 Občianskeho zákonníka ako zámennú zmluvu absolútne neplatnú. S týmto konštatovaním je potrebné sa stotožniť a toto konštatovanie nerozporuje ani odvolací súd.

V takom prípade však zo strany navrhovateľa ostalo, vzhľadom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu plnenie, a to prevodom vlastníctva k motorovému vozidlu zn. Škoda Octavia, ktorého vlastníkom podľa dôkazov, ktoré boli vykonané prvostupňovým súdom bol navrhovateľ, a preto v tejto časti odvolacia námietka odporcu je nedôvodná. Navrhovateľ totiž toto motorové vozidlo získal kúpou za 165.000 Sk.

Preto navrhovateľ už aj s poukazom na to, že išlo o absolútne neplatný právny úkon, ktorý absolútne neplatný právny úkon ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka považuje za skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia, má právo na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia voči osobe, ktorá sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila. Preto, vzhľadom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu, má nárok navrhovateľ na peňažnú náhradu, ktorá musí zodpovedať ekonomickej hodnote bezdôvodného obohatenia v čase jeho získania, čo je opäť odpoveď odvolacieho súdu na námietku odporcu v súvislosti s výškou peňažného plnenia.

Z obsahu spisového materiálu však jednoznačne nevyplýva a prvostupňový súd sa tým bližšie nezaoberal, či má odporca nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, resp. primeranej náhrady voči odporcovi, či práve odporca sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Je pravdou, že plnomocenstvo, ktoré predložil pán Z. orgánom činným v trestnom konaní a nachádza sa na č. I. 71 vyšetrovacieho spisu, nie je platným plnomocenstvom, na základe ktorého by mohol vykonávať občianskoprávne úkony.

Prvostupňový súd sa bližšie nezaoberal, už aj vzhľadom na odvoláciu námietku odporcu, že pán Z. konal v mene pani Z. a mal od nej plnú moc na obstaranie motorového vozidla zn. Škoda Octavia, resp. či pán Z. konal pri preberaní osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia od navrhovateľa pri uzatváraní neplatnej zámennej zmluvy v mene odporcu, či bol odporcom na takýto úkon platne splnomocnený a či v dôsledku toho úkony pána Z. je možné považovať za úkony v mene odporcu a na účet odporcu a teda, že za bezdôvodné obohatenie zodpovedá odporca. Javí sa však z doteraz vykonaných dôkazov, že

odporca nebol prítomný pri zámene motorových vozidiel a o všetkých úkonoch v súvislosti s prevodom vlastníctva sa dozvedel až následne, t. j. niekoľko mesiacov po ich realizácii od pána Z., ktorý prevzal motorové vozidlo zn. Škoda Octavia od žalobcu a s týmto ďalej nakladal. Odporca získal vlastníctvo k tomuto motorovému vozidlu až následne.

Nie je dostatočne prvostupňovým súdom zistené, kto po uzatvorení tohto neplatného úkonu sa mal stať vlastníkom motorového vozidla zn. Škoda Octavia Combi, teda najmä nie je preukázané, či vlastníkom tohto motorového vozidla sa mal stať odporca, ktorý následne potom motorové vozidlo ďalej predal a v dôsledku toho sa bezdôvodne obohatil na úkor navrhovateľa. Pokiaľ táto okolnosť ostáva spornou, nebolo možné spravodlivo zo strany odvolacieho súdu o nároku navrhovateľa vo vzťahu k odporcovi rozhodnúť a zákonným spôsobom sa vypořadať s odvolacou námietkou chýbajúcej pasívnej vecnej legitímácie v prejednávanej spore.

Preto pre nedostatočne zistený skutkový stav a pre nesprávne použitý právny predpis v súvislosti s vecnou pasívnou legitímáciou v spore odvolaciu súdu neostávalo nič iné, len napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa a súvisiaci výrok o trovách konania zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p.

Bude úlohou prvostupňového súdu zistiť skutkový stav vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii odporcu, či odporca sa na úkor navrhovateľa bezdôvodne, vzhľadom na konanie P. Z., obohatil, a preto je povinný toto bezdôvodné obohatenie vydať, resp. u odporcu k bezdôvodnému obohateniu nedošlo. Po ustálení skutkového stavu o tejto podstatnej otázke prvostupňový súd vo veci ako aj o trovách konania podľa § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.